

[Kai Moltke.]

ditionelle midler for afbetalingshandelen; det er jo ikke mere end 2 år siden, vi fik den sidste lov på dette område. Man har forsøgt sig med større udbetaling og kortere afdragstid, men det har vist sig at være temmelig nytteløst. Det sidste officielle tal, jeg har kunnet få for, hvor store beløb der går til finansiering af afbetalingshandel, stammer fra 1965, og det lå i underkanten af 4 milliarder kr. — og jeg gad se de sagkyndige på feltet, som med prisudviklingen osv. i betragtning vil påstå, at dette tal kan ligge meget under 5 milliarder kr. i dag.

Derfor er spørgsmålet, om man ikke skulle gøre dette felt mindre attraktivt ved at lægge et loft over disse renter, selv om jeg som sagt ikke gik så vidt som hr. justitsministeren og bragte det i umiddelbar forbindelse med begrebet åger.

Da disse linjer i forslaget blev skrevet, var jeg endnu ikke i den lykkelige tilstand, at jeg havde Nationalbankens beretning. Men jeg har selv fra denne talerstol ved tidligere lejligheder efterlyst en samlet oversigt over, hvordan det ser ud med privat långivning ved siden af obligationsmarkedet, for af disse to dele er de noterede obligationer og de noterede pantebrev jo rationerede efter ganske strenge regler. Men hvis det faktisk er sådan, at kun halvdelen af obligationsmassen — nemlig den, hvor renten er lavest — rationeres, mens den øvrige del af markedet lades frit, så kan man dog tænke sig, hvilken tiltrækningskraft netop de private pantebrev har på en række af dem, som ellers ville købe de noterede obligationer.

Jeg er enig med justitsministeren om, at der på side 51 i Nationalbankens beretning virkelig er stof, som maner til eftertanke. Her står nemlig udtrykkeligt, at realkreditinstitutionerne i 1967 udstedte obligationer på i alt ca. 6,8 milliarder kr. og bankerne tilsvarende realkreditlån på godt 1 milliard kr. Så kommer vi til ejerpantebrevene, de er oppe på næsten 5,4 milliarder kr., og andre private pantebrev er oppe på næsten 2,7 milliarder kr. Det vil sige, at vi her i udlån på private pantebrev med særlig høj rente i øjeblikket har en samlet sum af en slags uofficielle og unoterede obligationer, som overstiger den samlede obligationsmasse.

Ser vi på den stedfundne udvikling, fremgår det af disse tal, at vi i 1965, da man begyndte på obligationsrationeringen, stod med et samlet udlån for ejerpantebrev på 4,4 milliarder kr., i 1966 var man oppe på over 5 milliarder, og i 1967 var man næsten oppe på 5,4 milliarder alene for denne kategori. Samtidig har vi mere end en fordobling af den kategori af pantebrev, som hedder andre pantebrev. Ja men når man nu ved, at renten på mange af disse private pantebrev ikke ligger på de 10-11 pct., som gælder de øvrige papirer, men ofte ligger et sted, lad os for at være moderate sige mellem 17 og 25, kan man så undre sig over, at en række mennesker, som gerne vil have placeret deres formue på de mest indbringende betingelser, foretrækker opkøb af sådanne private pantebrev, fordi det faktisk er en god forretning.

Jeg tror ikke, der findes nogen i dette ting, som virkelig med hånden på hjertet vil sige, at de ikke kender noget til spekulation af denne art inden for realkrediten i øjeblikket. Derfor er det, jeg efterlyser, om man kan nøjes med en halv rationering, om det ikke er nødvendigt at tage hele feltet ind til gennemsyn og til eftertanke, og at man sørger for, at de utilstrækkelige kreditmidler, der er til rådighed, ledes hen til produktive formål.

**Poul Dalsager:** Jeg vil gerne sige, at efter socialdemokratiets opfattelse kan folketinget ikke vedtage dette forslag til folketingsbeslutning i den form, hvori det foreligger her. Der kunne nævnes flere grunde hertil, og jeg skal tage nogle af de ting frem, som jeg mener bør overvejes nærmere i et eventuelt kommende udvalg.

Hvad angår den prioritering af udlånene, som er foreslået i stk. 1 og omtalt i bemærkningerne hertil — og det gælder for øvrigt også stk. 6, der foreslår en regulær skat på lån til en lang række udefinerede formål — mener jeg at vide, at der allerede i dag i pengeinstitutterne foregår i hvert tilfælde en hvis prioritering af de udlånsmidler, der er til rådighed. Det er simpelt hen nødvendigt af hensyn til den kreditstramning, som jo også pengeinstitutterne i meget høj grad mærker til. Men meget af den gældsstiftelse, som foregår i dag, foregår med gælds-sanering for øje. F. eks. optager man